

Рассам А. Элчин

Арзусу, мэгсэди, ганы бир олан
Бүтүн гардаш халглар дейир севинчэк:

Севимли Украина, рус халгы илэ
Бу бирлик байрамын олсун мүбарәк!

КИРПИ

№ 9 (45) БАКЫ, МАЙ 1954

КОММУНИСТ-гәзетиниң нәшри.

Гиймәти 1 м. 50 гәп.

Лаваш Эвбалаба

Фатма халаны баша салдылар ки, лаваш ишинэ Бақы чөрэк трестинин мүдири Мустафазадэ йолдаш өзү бахыр.

— Баш үстэ, онун да янына кедэрэм! — дейиб Фатма хала отагдан чыхды.

О, ярым саатдан сонра трестэ кэлди вэ дәрдини Мустафазадэйэ данышмаға башламышды ки... мүдир онун сөзүнү агзында ярымчыг гоуб, деди:

— Нэ, хала, дүз буюурсан, лаваш чох яхшы шейдир. Исти лавашын арасына мотал пендирини долдуруб ширин чайла эмәйин билирсэн нэ гэдэр лэззәти вар. Бозбашын, питинин лавашсыз нэ дады, нэ тәми! Мәнэ элэ кәлир ки, чөрәктәрин ағасы лавашдыр. Сөзүн дүзү мән өзүм лавашбазам. Һарада, нечэ, нэ гэдэр лаваш биширсэ, хэ бэр тутурам, мәсәлән, Ереванда һәр күн елди тон лаваш бишир. Тбилисидэ дә онун кими... Мәндән олса бүтүн Бакыны лаваша тутарам.

— Бэс нэ үчүн тутмурсан?..

Мустафазадэ дәриндән бир аһ чәкиб сөзүнэ давам этди:

— Эһ, рәһмәтлийин гызы, дәрдин бирини билирсэн, бирини йох, бүтүн Бакыда күндэ 300, я да 400 килограмдан чох лаваш биширлимир.

— Ахы бунун дәрди-азары нәдәдир ки, белэ аз биширилир?

— Дәрди-азары ондадыр ки, лаваш биширанимиз йохдур.

Фатма хала тәччүб эләди:

— Ай рәһмәтлийин нәвәси, нечэ йә'ни лаваш биширән йохдур?.. Сән кет бу нағылы ушаг-мушага де. Бакы лавашын вәтәнидир. Дағлы мәнәлләсинэ чыхсан һәр эвдэ азы беш нәфәр лаваш биширән тапарсан... Дағлы мәнәлләси дедим ядыма дағлы чөрә-

йи дүшдү. Бэс магазинләрдә дағлы чөрәйи нийэ олмур?

Мустафазадэ дағлы чөрәйини дә тә'рифә башлады, анчаг бу дәфә Фатма хала онун сөзүнү агзында ярымчыг гойду.

— Чох данышығын файдасы йохдур, огул! Күндэ 500 килограм дағлы чөрәйи биширмәклә, Фатия туман олмәз. 60 илдир мән дағлы чөрәйини тәндирдә бишән көрмүшәм. Сиз исә ону печдә бишириб, адыны да гоурсунуз дағлы чөрәйи...

Мустафазадэ э'тираз эләди:

— Печдә биширилмәйинэ бәнд олмә, ай хала, лап халис дағлы чөрәйинэ охшайыр...

— Охшамәгына сөзүм йох, охшайыр, амма дады-тәми неч онун янындан да кечмир.

...Сөһбәт чох узанды, Мустафазадэ Фатма халаны бир тәһәр дилә түшүб сәкилтәш-дирмәк истәйирди. Анчаг бу заман кабинетә ени булка нөвләри кәтириләр. О, булкалары нәзәрән кечириб устая тапшырды ки, хашхаша гәнаәт эләсин. Хашхаш сөзүнү эшидән Фатма хала енә дә дилләнди:

— Яхшы ядыма дүшдү, де көрүм хашхашлы чөрәйиниз нийэ олмур?

— Ай хала, хашхаш нэ гэдэр истәсән варымыздыр, амма сән кет Тичарәт Назирлийиндән хәбәр ал ки, нэ үчүн бизэ хашхашлы чөрәк биширмәйә кәстириб вермир?

— Нечэ йә'ни назирликдән хәбәр ал? Бэс сән нәчисән, эшитмишәм ки, Бакыда 26 чүр чөрәк бишмәлидир...

Мустафазадэ раһат бир нәфәс алыб, гарынын сөзүнү тәсдиг этди:

— Бәли, бишмәлидир, буну сән һарадан билирсэн?

— Әкәр сән лавашбазсанса, мән дә чөрәкбазам. Бүтүн чөрәк магазинләрини бир-

биринә вурурам. Дейирәм мәнә гара чөрәк верин, дейирләр бу күн гара чөрәк йохдур, нэ гэдэр истәйирсәнсә, ағ чөрәк ал... Сабаһ я бириси күн кәл гара чөрәк верәк. О бири магазинә кедирәм агзына гэдэр гара чөрәк илэ долуб, бир грам да ағ чөрәк йохдур...

Мустафазадэ енә дә Фатма халаны данышмаға гоймады.

— Ай арвад, бизим ишимиз чөрәк биширмәкдир, магазин мәсәләсинә Бакы чөрәк тичарәти идарәсинин мүдири Әлиев йолдаш рәһбәрлик эдир. Кет бу мәсәләләри ондан өйрән!

— Неч яна кедәси дейиләм, истәдийими демәсәм бурадан байыра чыхмарам. Бизим бир гоншумуз вар, белорусиялыдыр, дейир Бакыя кәләндән бәри „Минск“ чөрәйинә тамарзыям. Магазинләрдә „Минск“ чөрәйи олмур. Нэ үчүн?! Де көрүм нэ үчүн?!

— Бэс ригалы гоншунуз йохдур?

— Нечэ бәйәм?

— Әкәр ригалы гоншунуз олсайды, о да шикәйәт эдәрди ки, Бакыда „Рига“ чөрәйи дә бишир.

— Чох да ригалы гоншумуз йохдур, яхшы, де көрүм нийә „Рига“ чөрәйи биширмирсиниз, йохса ону да бишираниз йохдур! Йохдурса, бэс нэ үчүн сянйһийә салдырырсыныз? Һә... Чаваб вермәйә сөз тапмырсан.

Сраға күн чөрәк магазинә кедиб дейирәм, мәнә ики йүз грамлыг булка верин, көтүрүб бир килограмлыг булка верир, дейирәм ики йүз грамлыг лазымдыр, дейир биздә ики йүз грамлыг йохдур. Чөрәк заводлары белә булка биширмир... Истәйирсэн бир килограмлыг ал, истәмирсэн хош кәлдин. Яхшы, гоча вахтымда бир отурума бир килограм булканы нечә ейим?

— Нә олар, галаныны да күнорта сахла!

— Нә олуб ки, күнорта вахты боят булка ейм? Чөрәк Бакыны башына көтүрүб, инди дә боят чөрәк ейәрләр? Мән истәйирәм чөрәк магазинләриндән нә вахт, һансы чөрәкдән истәсәм тәзә-тәзә ала билим.

Чох данышыгдан сонра Фатма хала кетди... Мустафазадэ дүшүндү, дүшүндү, көтүр-гой эләди, истәди Фатма халанын данышыглары һаггында Әрзаг Маллары Сәнаеи Назирлийинә изаһат ызыб, лавашын, дағлы чөрәйини, хашхашлы чөрәйини, „Минск“, „Рига“, „Борадин“ чөрәкларинин даһа чох биширилмәсини хаһиш этсин. Сонра нэ исә фикирләшиб өз-өзүнә деди:

— Нәйимә лазымдыр, ағрымәз башыма саггыз япышдырам. Мәкәр назирликдә бу барәдә билмирләр? Ийирми үч нөв чөрәк биширирәм, бәсдир. План еринә етир кифәйәтдир. Магазинләрдә дә истәнилән гэдәр чөрәк тапылыр. О ки галды лаваш мәсәләсинә... Әрзаг Маллары Сәнаеи Назирлийинин буфетинә күндә 25 килограм лаваш көндәрирәм, мәнән разы галырлар. Гой Фатма хала нэ гэдэр истәйир, о гэдәр дә кәлиб кетсин, һәр дәфә бир дил тапыб башдан эләрәм. Ахы нэ үчүн өзүмү бәркә салым? Олмады элэ, олду белә. Яздым назирлийә, орадан да дедиләр ки, лавашы, дағлы чөрәйини, нэ билим хашхашлы чөрәйи вә башга чөрәкларә чох бишир... Алычыларын тәләбини өдә, элэ эт ки, чөрәк магазинләриндә мүшәрти нэ вахт, нэ чүр чөрәк истәсә ала билсин... Өз элимлә нэ үчүн өз башымы чән эл ачым?

М. ИСРАФИЛ
З. ЗЕЙНАЛЛЫ

Рессам В. ТЕРНАВСКИ

Бакыда парклар яя яхшы һазырлашмамышлар.

— Бу күн карнавал йохдур, бу адам нэ үчүн-маска тахыб?
— Паркны мүдиридир, хөчәләтиндән маска тахыб-ки, ону танымасынлар.

Рассам К. ЕЛИСБЕВ

— Олмая хейир ишиниз вар?
— Бәли, әримин диссертасиясыны мүдафиәйә һазырлашырам.

КҮНДҮЗЛӘР КӘЛИН!..

Бақыда, Володарски адына тикиш фабрикинн гудоку гузу кими мәләди. Биринчи нөвбә дэзкахлары икинчи нөвбәйә тәһвил верди. Гызлар, гадынлар машинларын архасына кечи бичилмиш палтарлылары тикмәйә башладылар.

— Кечән ил һара, бу ил һара?! Истехсалат планымыз артыгламасилә долуб, инди дә йә мөвсүми үчүн ярашыгы палтар тикирик! — дейә фабрикин директору А. В. Кочаров, әлдә этдикләри мүвәффәгийәтләрлә өйүнүрдү.

— Нейф ки, ахшам кәлмисиниз, күндүз кәлсәйдиниз чох яхшы шейләр көстәрә биләрдим! — дейә о, машинларын архасында, машин кими сүр'әтлә ишләйән габагчыл дәрзиләри, усталары көстәрәб изаһат верирди.

ГӘРИБӘ ТИББ ХИДМӘТИ

Биз фабрикин хәстәханасына кәлиб кинеколожи, чәрраһийә, диш мүаличәси, һәр чүр ишыг кабинәси вә башга мүаличә отагларына бахырдыг. Бу отагларын һамысында анчаг ики нәфәр тибб бачысы көрдүк.

— Бәс һәкимләриниз һарададыр? — дейә сорушдуг.

— Әвләриндә. Онлар бурада анчаг күндүзләр олулар.

— Бәлкә бир нәфәрин диши кечә агрыды?

— Көзләр, сәһәр һәким кәлиб мүаличә эдәр.

— Шәр демәсэн, хейир кәлмәз, бәлкә бир

бәдбәхт һадисә баш верди!

— Сәһәрә кими көзләмәйә нә вар ки!
— Бәс бу гызлар нә илә мәшгулдурлар.
— Хәстәләннәләрә нағыл данышыб үрәкдирәк вермәклә. — О, сонра эләвә этди: — сиз буна тәәччүб этмәйин, фабрик ишә башлаядан һәкимләр элә һәмишә күндүз ишләйибләр, кечә нөвбәси онларсыз да өтүшүр.

ВЕРМЕШЕЛ, МАКАРОН

Фабрикин кениш вә ярашыгы ашханасына даһил оландә мүдир Кәримов утана-утана меню бизә көстәрди. Бахан кими баша дүшдүк ки, Кәримов тәвәзәкарлыг эдиб адыны билдийи хәрәкләрин һамысыны бура язмамышдыр.

I блүда — сулу вермешел
II блүда — гуру вермешел
III блүда — гызардылмыш вермешел.

— Чүр бәчүр хәрәкләр биширә билмирсиниз?

— Нийә билмирик, буюрун макаронуруз вар, өзү дә соютма.

— Булар ки, эйни шейдир.

— Хейр, үзр истәйирәм, макарон вар әриштә кими, макарон вар дүшбәрә фасон, макарон вар ыстыдабан, макарон вар дограимыш, макарон вар узун. Бир дә, сиз бура күндүз кәлиб, биринчи нөвбә үчүн һәр чүр хәрәйимиз олу. Бақы ашханалар трестинин мүдирин Едигаровун ихтира этдийи әриштә супуну да сизә көстәрә биләрик.

— Бәс буфет?

— Буфетимиз пис дейил, шүшәләри тәртамиз, вазлары гәшән, тәрәзиси дә ериндә.

— Емәли шей нечә?

— О да вар. Бир чүр конфет, ики чүр папирос, үч чүр булка... Мүхтәсәр ки, фәһләләрин тәһизаты асылдыр Едигаровун зөвгүндән. Нә версә ону алачаглар, вермәсә ду...

ЧӨМЧӘ ИЛӘ СУ

Директор дәрзи сехиндә чөмчә илә һәрәнин касасына су төкән бир нәфәри бизә көстәрди.

— Таныш олуң, сех рәиси Багдасаровдур. Су проблемасыны һәлл эдир. Тәәччүб эләмәйин, бизим фабриктә ән гиймәтли ички судур. Кечәләр суюн дамчысы тутяя дөнүр, анчаг сәһәрләр суюмуз бол олу. саат она кими һәр кас истәдийи гәдәр ичә биләр.

— Бәс саат ондан сонра?

— О суалы Бақы су кәмәри идәрәсинин рәисинә верин. Биз исә һәләлик сех рәисләриндән вә гоша ведрәйә күчү чатан ишчиләрдән ибарәт экспедиция дүзәлдиб, әтрафдакы һәйәтләрә кәшфийәтә кәндәририк ки, кедиб су тапсынлар.

— Демәли, душунузу ишләйиб-ишләмәмәси барәдә сөһбәт белә ола билмәз.

— Нә үчүн? Душумуз да вар. Күндүз нөвбәсиндә ишләйәнләр чимирләр.

— Бәс кечә нөвбәсиндә ишләйәнләр нечә?

— Онлар да күндүз чимәнләрә сәһһәт-вүчүд дейирләр.

НАВА ГАРАЛАНДАН СОНРА

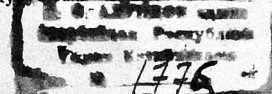
Күндүзләр фабрикин янындан трамвайлар, юмшаг тәкәрди троллейбуслар вә автобуслар кәлиб кечир, нәглият барәдә биринчи нөвбәдә ишләйәнләрин кефи көк олу. Элә ки, һава гаралды трамвайларын вә троллейбусларын сайы азальр, бәхти кәтирән миниб кедир, кәтирмәйән күч верир гычларына.

... Хүләсә биз фабриктә чох кәздик, чох да шей өйрәндик. Биз көрдүк ки, күндүз нөвбәсиндә ишләйәнләр фабрик мүдирийәти үчүн догма, кечә нөвбәсиндә ишләйәнләр өкәйди.

„Кирпичин бригадасы:

М. ЧАБАНКИР, М. ӘЛИЗАДӘ,

П. ХЕНТОВ

ОСТАП ВИШНЯ

Ишләр Кедир

багла, сонра бир-бир тут, бах көр, юмурталары вар, я йох.

— Мән тоюглары нечә тута биләрәм, элими атан кими гачарлар.

— Гачыб эләмәзләр, бизим тоюглар эл тоюгуларлар, элини узалдыб „мыс-мыс“ дейән кими ятачаглар. Тутуб бахарсан, юмуртасы оландары мәрәкдә сахла, юмуртасы олма-ялары бурах: „киш-киш“ элә кетсіндәр, вәс-салам, баша дүшлүң?..

— Баша дүшдүм, лап яхшы баша дүшдүм, Амма...

— Нечә йә'ни амма?.. Сән буилары амма-сыз билмәлисән, МТС зонасы үзрә райком катибисән. Ялындан чыхарма, Игор, ит, пишик вә тоюглар... Мән кетдим.

* * *

Иван Васил'евич Игору кәздириб, сонра ятыздырды, ити кәздирибмәйә һазырлашырды ки, телефон зәнк вурду.

— Алло, эшидирәм, „Шэфэг“ колхозудур? Кимдир данышан? Партия тәшкилаты катибидир. һә, сәпин әрәфәсиндә үмүми ичлас? Чагырын, чагырын... Мән дә кәлим? Мән чох мәшгулам, һә, план тутурам, сиз чохсунуз, мән тәк, элим чатмыр. Алло, бир дә бу вахт сиз мәнә зәнк вурмайын, һәмишә саат үчдән дөрдә гәдәр зәнк вурун. Саат дөрдән бешә гәдәр телефонла мән өзүм колхозлара көстәриш вермәлийәм. Саат икидән үч гәдәр тәнәффүсдүр... Алтыдан сонра да иш гуртарыр. Билмирсән ки, бу бардә гарар вар? Баша дүшлүң?.. Адамларла бир ердә ишлә, онларла яхындан өләгә сахла, сағ он!..

Телефонла данышандан сонра Иван Васил'евич ити кәздирип, пишийи слиздирип, тоюглар бахлы... вә сонра өз-өзүнә дели:

— Дәйәссән, бүтүн тапшырыглары йүз фазиз еринә етирмишәм. Инди бир аз отуруб динчдирәм.

Сонра Иван Васил'евич фикирләшди. — Амма кәнд тәсөррүфаты зарафат иш дейил һа... Адамы тәрәдир, нә олсун ки, һәлә адәт эләмәшишәм, өйрәнәрәм. Бир аз да иштирәһәт эләсәм яхшы олар.

Диванын үстүндә узаныб мүркүләди... МТС-дә исе ишләр үмүмийәтлә кедирди, дүздүр ишдә бир дөнүш-зад йох иди, амма үмүмийәтлә кедирди. Тахыл сәпидир, гарла шумланыр, күбрә дашыныр... Телефон апаратлары зәнк чалыр... Узун сөзүн гысасы, сәһәр ахшам олурду, ахшам да сәһәр...

(Украинчадан тәрҗүмә)

„Перетс“ журналында

МТС зонасы үзрә райком катиби Иван Васил'евич кабинетдә аз отурмаг, күтләләрлә элаган кенишләндирмәк, колхоз, МТС вә совхоз илк партия тәшкилатларыны мөһкамләндирмәк, кәнддә сияси-күтләви иши чанландырмаг һаггындакы көстәриши охуянда фикир дәрәсына чумду. „Демәли, идәрәдә вә кабинетдә аз отурмаг лазымдыр!“

О, фикирләшди, фикирләшди вә ахырда гәт'и гарара кәлди: „Дүздүр, идәрәдә аз отурмаг лазымдыр.“

Иван Васил'евич әлә о күн кабинетиндәки кағыз-куғазы вә сәнәдләри голтугуна вуруб кәтирди эвинә.

— Бура ки, идәрә дейил? — дейә катиб өзүнә суал верди, өзүндән дә чаваб алды:

— Йох.

— Кабинет дә дейил?

— Йох.

— Демәли, көстәриши еринә етирмишәм.

Сабаһы күн кабинетдәки телефону да Иван Васил'евичин эвинә кәтирдиляр вә ишләр өз гайдасы илә кетмәйә башлады...

* * *

Иван Васил'евич биринчи күн иш отагыны гайдая салды.

— Сабаһ ишә нә вахт келәчәксән?

— Нечә мәкәр?

— Дейирәм, йә'ни наһары нә вахт һазырласам яхшыдыр?

Иван Васил'евич арвадыны янына чагырыб мөһрибан сәслә данышмага башлады.

— һәмишә нә вахт һазырлайрдынсә, бундан сонра да элә... Саат доггузда. Амма чох да тәләсмә, мәним эзисим! Бундан сонра кеч дә наһар эдә биләрәм. Нечә дейәрләр, истәһ-салатдан айрылмамаг шәртилә...

— Нечә йә'ни истәһсалатдан айрылмамаг шәртилә?

— Нечәси одур ки, бундан сонра мән колхозлара эвдән рәйбәрлик эләчәйәм. Бу отаг да мәним иш отагымдыр. Кабинетдә вә идәрәдә чох отурмага гоймурлар. Бура исе нә кабинетдир, нә дә идәрә.

— Бах, бу лап яхшы олду, — дейә арвад севинди вә эләвә этиди:

— Мән Паша илә базара кедирәм, сән дә Игордан муғаят оларсан.

— Әлбәттә... һәр сәһәр һарая истәйирсәнсә, ора кет, базара, магазинә, нә билим даһа һара. Мән дә МТС зонасы үзрә райком катиби кими тәсәррүфат ишләрилә мәшгул оларам.

— Бах, бу лап яхшы олду, лап мәним үрәйимдәндир.

Арвад севинә-севинә эринин башына фырланыр вә данышырды:

— Билдирсәним, Ванчикка, элә исе кәл эвдәки ишләри дә өз арамызда бөлүшәк, һәр кәс өз вәзифәсини билсин. Мән сәһәрләр Паша илә базара кедим, сән дә Игордан муғаят ол. Саат он бирдә Игорун ятмаг вахтыдыр, ушағы ятырандан сонра ити кәздир, амма итдән дә муғаят ол ки, гоншуларын һиндушкаларыны парчаламасын! Сраға күн бир көк һиндушканын гуйругуну гапыб, гоншу һәлә дә дейинир, дейир, һә билим, кедиб мәһкәмәйә шикайәт эләчәйәм... филан, филан. Ити кәздириб гуртарандан сонра пишийи едиздир, рәфәки нәлбәкидә онун үчүн бир аз сүд сахламышам, пишикдән дә муғаят ол, чох нәдинчдир.

— Яхшы, яхшы, архайын ол!

Арвад сөзүнә давам эдирди:

— Гыз бу күн юхудан кеч ояныб, тоюглар бахмайыб, олур ки, ялындан чыхамасын, тоюгларла да бахарсан. Демәли, белә... Пишийи едиздирәндән сонра амбардан бир аз арпа көтүр, мәрәйә сәп вә гышгыр „дүд-дүд-дүд...“ амма арпаны мәрәйин габагына йох, ичинә сәп. Элә ки, тоюглар ичәри кирди, гапыны

ӨТҮР-ӨТҮР

Рисунг П. ШАНДИН

Икинчи Исмайыллы МТС-нин э'малатханасында һәр чүр мұтәхәссис тапылар. Э'малатхананын 15 нәфәрлик штаты вар, адамлар күндә ишә кәлир, ишдән кедир, чәдвәлә гол чәкиб һәр айбашы маашыларыны алырлар.

МТС-ин мұһасиб Братсило йолдаш дейир ки, бир нәфәр дә инструменталчымыз олсайды, ишимиз лап дүзәләрди.

Бу яхынларда һәмин э'малатханая бир дәнә бургу лазым олуб, ахтаранда бахыб көрүбләр ки, бурая инструменталчы йох, башчы тапмаг лазымдыр.

Комбайнчы В. Пракоф'ев кәлиб бургу истәйәндә амбар мүдири Чәбиев дейир ки: „Кет, нормалашдырычы Мәммәдовун янына“. Мәммәдов дейир ки: „Мәндән көзүнү юм, кет тәмир механики Сәфдәровун янына“. Сәфдәров дейир ки: „Бир белә адамын ичәрисиндә көзүнүз элә мәни көрүр, гой кетсин, баш мұһәндис Дадашовдан әлсын“. Дадашов да дейир: „Баш мұһасиб дура-дура мәндән нә истәйирсийиз?“ Баш мұһасиб исә дейир ки: „Мәним вәзифәм ведомост язмаг, рәгәмләри йохламаг, орлери имзалайыб, банкдан пул алмаг вә кәсирин көмәйилә сизә пайламагдыр. Бургу лазымса, директору эвәз эдән Аракелянын янына кедин!“ Аракелян да дейир: „Мән ки варам, баш агрономам, беш күн директору эвәз эдирәм, бу чүр чәтин ишләри мән һәлл эдә билмәрәм. Көзләйин директор командировкадан гайыдар, бургу тапыб верәр, сиз дә ишләрсиниз,..“

В. ТАТОВ

ҺЕЧ КӘС МӘНИМ АЙРАНЫМА ТУРШ ДЕМӘЙИБ...

Икинчи Мирбәшир МТС-нин директору Гара Гулиев әмрә ишзә эдиб раһат нәфәс алды.

— Аллаһа шүкүр, бир дағ да үстүмдән көтүрүлдү. Калинин адына колхоза да универсалчы көндәрдим. Дейәсэн ишләри дүзәлтмишәм...

Үч күндән сонра Калинин адына колхозун сәдри һәмид Мәммәдов МТС директоруна шикайәт эдирди:

— Йолдаш Гулиев, көндәрдийин универсалчы Билал Әскәров сәпини корлайыр. Хаһиш эдирик...

— Һеч бир хаһиш-маһиш эләмәйин, күч-бәлә илә, универсалчы тапымышам, һәрәйә бир ирад тутурсунуз. Чийнди сәпмәйә нә вар ки!.. Мин тракторун үстүнә, сүр... чийнд дә сәпилсин.

— Ай киши, трактор сүрмәклә чийнд сәпилмәз, бунун агротехники гайдалары да вар.

— Мәнә агротехника гайдаларыны өйрәтмәйин, кедин чийдинизи сәпин.

Колхозун партия тәшкилаты бүросунун катиби Аға Ағаев наразы һалда деди:

— Йох, белә чийнд сәпмәк олмаз, сиз тәдбир көрмәсәниз, сиздән шикайәт эдәчәйәм.

Гулиев дә она э'тинасызчасына чаваб верди:

— Кет, һара истәйирсән шикайәт элә! Һәлә бу районда мәним айраныма турш дейән олмайыб, олмаячаг да.

Ағаев МТС директорунун кабинетиндән чыхыб район гәзети редакциясына кетди вә үч күндән сонра гәзетдә белә бир мәталә чыхды: „...Универсалчы Билал Әскәров сәпини кей-фийәтсиз апарыр. Чәркәләр әйри олур, чийнд сәпилән чәркәләрин аралары бир-бириндән чоһ аралы олур. Чийнд бә'зи һалларда олдугча даяз, бә'зи һалларда исә дәрин басдырылыр.. Икинчи Мирбәшир МТС-нин директору Гулиев вә баш агроному Баграмов йолдашларә бу барәдә вахтында хәбәр верилимишә дә, онлар һеч бир тәдбир көрмүрләр.“

Гулиев бу сөзләри охуян кими кабинетиндән байыра чыхыб машына минди вә бирбаша Калинин адына колхоза кәлиб Ағаеви тапды.

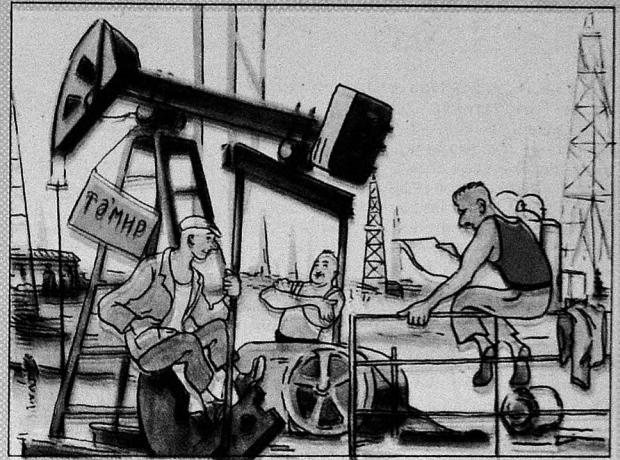
— Инди дә белә олду? — дейә Гулиев гышгырырды. — Мәни тәнгид эдирсән? Сән билмирсән ки, мән кимәм?. Бу районда мәнә һәлә көзүн үстдә гашын вар дейән олмайыб вә олмаячаг да... Чийнд сейрәк сәпилир, чәһәннәмә сәпилсин, буна көрә мәни нә үчүн тәнгид эдирсән?..

Гулиев гышгырды, һәдәләди, сөйдү, әмр верди вә кетди... О күнүн сабаһы Ағаев район тәшкилатларына мұрачиәт эдиб Гулиевин бу һәрәкәтләри һаггында данышыды... чоһ данышыды... амма бу данышыгларын бир әһәмийәти олмады.

Й. КӘРИМОВ

Бунлар ишләмирләр, она көрә ки, союгдур.

Бунлар да ишләмирләр, она көрә ки, истидир.

Мә'дән мүдириңә исә нә истидир, нә союг?!

Фрото кушаси

Сиз, чамаданлара сөйкөңиб даянан бу ханымы Баки сәнае тичарәтинин 32 нөмрәли магазинидә көрмүш оларсыныз. Бәлкә дә элә вахт олуб ки, она яхынлашыб бир дәнә тор көйнәк, тениска, трикотаж блузка, я да ипәк комбинасия кими чохишләнән маллардан истәмишсиниз. О да сизә „йохдур“ дейиб гапыдан гайтарыбдыр. Анчаг элә билмәйин ки, Тамара ханым Галачаева бүтүн алычлары сизин кими әлибош йола салыб. Йох, онун өз мүштәриләри, таныдыгы вә бел бағладыгы адамлары вар ки, һарадан олса онлар үчүн йүз тениска, лап ики-үч йүз тор көйнәк тапыб дал гапыдан өтүрәр. Доғрудур, бу алвердә гиймәт бир аз юхары галхар, анчаг һәр ики тәрәфин разылыгы олан ердә сөвдә баш тутур, инчиклик дә чыхмыр. Һәр бир мүтәхәссисин ишиндә өз үсулу олдуғу кими, Тамара ханымын да өз даш баш йолу, өз иш үсулу вар иди. Достлары үчүн сахладыгы маллары пиштахтанын алтында кизләтмәэди, дейәрди ки, „бу хам мүдирин ишидир“. О, бу чүр маллары сатылмаг үчүн кәлән чамаданларын ичинә гоярды ки, күман кетмәсин.

Бу йол илә чох маллар әриди вә пуллары нәгд олуб, Тамара ханымын чибинә долду. О, элә билирди ки, чамаданлар ахыра кими онун сиррини сахлаячаг вә пахырын ачылмасына йол вермәйәчәкдир. Даһа билмәди ки, су күзәси суда сынар. Чамаданлар ачылды, бирчә маллар дейил, нәгд әдилмиш пуллар да төкүлдү орталыға.

СӨЗҮНДӘ МӨНКӘМ БУНЯТОВ

— Мән абадлыг-зад билмирәм, мән дәнниз нефти танымырам, мәним хасийәтим даш кими олмасайды, Күлбах даш карханасына директор тә’ин олунмаздым. Дедим олмаз, гуртарды. Көһнә директорун вахтында пул көчүрмүсүнүз, кедин көһнә директорун һесабындан да даш апарын. Инди бурынны тәэә директору мәнәм, сизи танымырам, кедә биләрсиниз, вәссалам.

Сталин району турбин газмасы канторунун нүмайәндәси дейрди:

— Йолдаш тәэә директор, йолдаш Бунятов, пулу биз көһнә директорун шәхси һесабына йох, кархананын чари һесабына кечирмишик. Данышығымыз олуб, ахы нийә бизи инчидирсән? О дәфә кәлдим, „кет назирликдән кағыз кәтир“ — дейиб, мәни бош гайтардын. Будур, Азәрбайчан ССР Тикитни Сәнаеи Материаллары назиринин муавини сизә языр ки, данышығысыз олараг бизим дашымызы бурахасыныз, апарым.

Бунятов исә сөзүнүн үстүндә элә мөнкәм даянышыды ки, дағ да учсайды, ериндән тәрпәнмәэди.

— Мән муавин-зад танымырам, сизә даш верәси дейиләм, вәссалам. Кабинетдән чых, йохса ағыз-бурнуну дағыдарам.

Бунятов, бу сөзларин гаршысындакы адама тә’сир этмәди-йини көрүб, сөйүшдән әл-гол ачамаға кечди. Ону тутдулар...

— Гурбан оласан бу кабинетдәкилә, йохса санин башына бир оюн ачардым ки, Күлбах йолуна бир дә бахмаздын. Мәни назирлик илә горхудур, даһа хәбәри йохдур ки, бу карханада мән өзүм дә элә назир кими бир шейәм. Сизә даш вермәйәчәйәм, вәссалам.

... Һәлә ки, турбин газмасынын иши ләнкийир, Сталин районунда абадлыг ишләри юбаныр, Бунятов да өз сөзүнүн үстүндә даш кими мөнкәм дурур.

Н. НОВРУЗЗАДӘ

ЯЗ КӘЛИБ, ЙОНЧА БИТИБ...

Хачмаз районунда Әли Байрамов адына колхозун малдарлыг үзәр сәдр муавини Аға Зәлиев язын әввәлиндә һарайгышгырыг салмышыды:

— Йолдаш сәдр, мал-гара ачындан гырылды, әлач элә.

Сәдр онун сөзүнү кәсди:

— Ай Аға, кечән ил йада һарай-гышгырыгы мән салмышдым ки, от йыг, силос басдыр, жымых тәларүкү көр... Бу гулағындан алдын, о бири гулағындан бурахдын. Инди дә гышгырысан ки, әлач элә, ахы нә әлач әләйим?

— Йолдаш сәдр, әлач одур ки, он-он беш пут арпа-буғда бурах, маллары едирәк!

Сәдр тәәччүблә сорушду:

— Яхшы, арпа арпадыр, бәс буғда нә үчүн?

— О да сөзкәлишидир.

Нә исә! Сәдр, он беш пут арпа бурахды вә муавининә деди:

— Аға, он беш пут арпа бизим маллара беш күн чатар. Өзүнү вур гоншу колхозлара, бәлкә ем тапдын.

Аға, сәдри архайын эләйиб, он беш пут арпанын нарядыны чибинә гойду... вә гайны Сейфулла Нуриевлә езнәси Хәлил Рамазанову тапды.

— Бурая кәлин, ушаглар.

— Нә вар, Аға дайы?

— Алын, он беш пут арпанын нарядыдыр, фургону гошун, амбардан арпаны алан кими, апарын бирбаш колхоз базарына.

Сейфулла тәрәддүдлә сорушду:

— Гаға, бу нарядда язылыб ки, арпа һейванлар үчүн бура хылыр. Бәс колхоз базарына нә үчүн апараг?

Аға онун сөзүнү ағзында гойду...

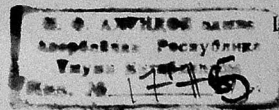
— Сәсини кәс, мәнә дәрәс демә. Апар колхоз базарына сат, пулуну да кәтир бура.

Сейфулла енә дә ә’тираз эләди:

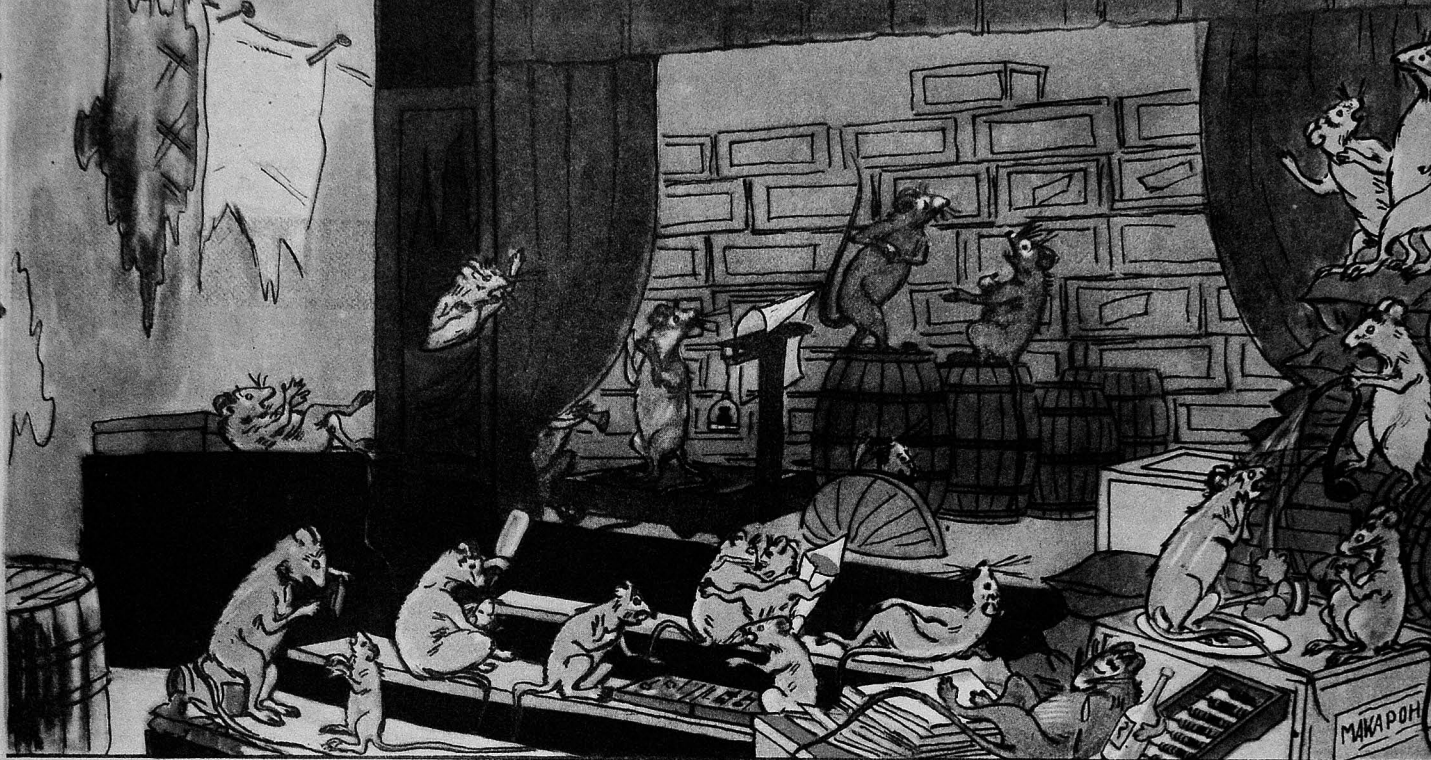
— Гаға, арпаны сатсаг бәс мал-гара нә есин?

— Мал-гара нә ейчәк, яз кәлиб, йонча да битиб. Инди дә гыш дейил ки, мал-гаранын дәрдини чәким, апар сат, пулуну кәтир.

— Баш үстә!

Ш. ӘЛӘКБӘРОВА

Рәсәм З. Каримбәйли

Бәзи районларда клубу амбара чевириләр.

— Белә колхоз сәдриндән ним разы галмаз, мәдәни сурәтдә яшайыб кеф чәкирик.

Кирпи гардаш!

Биз кечән ил бир нечә дәрә Ворошилов району мәнзил шө'бәсинин рәиси Гочәлиев йолдаша мұрациәт эдиб яшадығымыз эвин балкунунун вә пилләканларынын тә'мир олунмасыны хәйиш этмишдик. Гочәлиев йолдаш һәр дәрә бизи архайын эдирди ки, кедин көзләйин, 228 нөмрәли эвләр идарәсинин мүдиринә язмышам. Магомәв күчәсиндәки 6 нөмрәли эвин пилләканы тә'мир эдиләчәкдир.

Ахырдә Гочәлиев мәнзил идарәсинин баш мүһәндиси Ширинов йолдашы да көтүрүб бизә кәлди. Биз пилләканын ашағысында дуруб һөрмәт үчүн онлары өзүмүздән габаға салмаг истәдик.

— Буюрун, буюрун юхарыя! — дедик.

— Хейр хейр, өзүнүз буюрачагысыныз, — дейиб кери чәкилдиләр. Биз баша дүшдүк ки, онлар пилләканлары юхарыя чыхмаға горхурлар.

— Сиз нечә чыхырсыныз, — дейә мүһәндис сорушду.

— Нечә чыхачагы, нә лифтимиз вар, нә дә парашүтүмүз. Васийәтими эдиб баш юхары дырмашырыг. Һәр дәрә эниб дүшәндә саламат галдығымыз үчүн бир-биримизә көз айдынлыгы веририк.

Гочәлиев йолдаш дәфтәринә нә исә языб кетди. Биз севиндик ки, ишимиз дүзәлди. Әслинә бахсан ишимиз элә бир балача дүзәлән кими олду. Сабаһысы көрдүк ки, гапымыза ики машин тахта шалбан төкүбләр. Анчаг бизим эви йох, гоншумуздакы эви тә'мир этдиләр.

Кирпи гардаш! Биз чох фикирләшчирек тапа билмирик. Балкә сән тапасан, Гочәлиев бизим һәйәтә кәләндә дәрәтәринә нә язмышды? Әкәр бизим эвин адресини язмышдыса, бәс нә үчүн эвимизи тә'мир этмәдиләр. Әкәр гоншу эви тә'мир этдирәчәкдисә, бәс нә үчүн бизим эвә кәлмишди?

Г. ҺАЧӘЛИЕВ

КИРПИ КӨМӘК ЭЛӘДИ

„Кирпи“ журналынын 1954-чү ил 5-чи нөмрәсиндә дәрч эдилмиш „Батаглыг“ сәрләвһәли фел'етон ССРИ Нефт Санаеи Назирлийи тәрәфиндән йохланылмыш вә доғру олдуғу мүйәйән эдилмишидир. ССРИ Нефт Санаеи назиреи Байбаков йолдашын имзасы илә верилмиш әмрдә Азәрнефтзаводлар бирлийи рәиси Ләмбәрански йолдаша тапшырылмышдыр ки, бу ил август айындан кеч олмаяраг 1954-чү ил тикинти планы һесабына, фел'етонда көстәрилән батаглығын гурудулмасыны тә'мин этсин. Һәбелә, Азәрбайчан нефт сәнаеини лайиһәләшдирән Дөвләт институту рәиси Гондакәсәзов йолдаша тапшырылмышдыр ки, батаглығын гурудулмасы илә әләгәдар олан лайиһә тапшырылларыны вә Азәрнефтзаводлар бирлийи илә разылашдырылмыш иш чизкиләрини чәдвәл үзрә июн айынын 1-дәк һазырлайыб Азәрнефтзаводлар бирлийинә тәгдим этсин.

* * *

„Кирпи“ журналынын 1954-чү ил 6-чы нөмрәсиндә дәрч эдилмиш „Адамдөйән мүйәллим“ сәрләвһәли фел'етон Ас-траханбазар район партия комитәси тәрәфиндән йохланылмыш вә тамамилә доғру олдуғу тәсдиг эдилмишидир. Йохламанын нәтичәси партия комитәси бүрәсунда мұзәкирә эдилмишидир.

Шәһәр, 2 нөмрәли мәктәбин мүйәллими Мирзаға Шахәлиев мәктәбдә ушағлары дөймәк, мүйәллимләри сөймәк вә адамларла габа рәфтар этмәк кими совет мүйәллиминә ярашмайн һәрәкәтләрә йол вермишидир. Буна көрә дә онун ени дәрә илиндә район мәктәбләриндә дәрсә бурахылмасы гәрәра алынмышдыр.

Район халг маариф шө'бәсинә, мәктәб директорлуғуна вә партия тәшкиләтә мүйәллимләр арасында тә'лим-тәрбийә ишләринин яхшылашдырылмасы һаггында көстәриш верилмишидир.

Редактор—Әвәз Садыг. Редакция һей'әти:—Сүлейман Рүстәм, Сәбит Рәһман, Сүлейман Мәликов, Казым Казымзаде, Гулам Мәммәдди, Рза Шаһвәлди.

„Коммунист“ гәзетинин ишри. Редакциянын адреси: Баки, Коммунист, күчәси, 11/13, 4-чү гапы, 2-чи мәртәбә. Тел.3-17-27. Абуна гиймәти: айдыгы 3 манат.

ФГ 67089. Сифаиш № 371 Тиражы 40 000. Кағыз форматы 70x105/16. Чәпа имзаланмыш 24/V-54

Азәрбайжан ССР Мәдәнини Назирлийини 26 комиссар адина мәтбәәси,Баки, Дәш Байрамов күчәси, № 3.

— Аллаһын дәржаһына чоһ шүһүр! Түркләрин чоһу үчүн ятмаға ер дүзәлтдик...